BRZASK

ROK 3 **NR. 2-3**

LUTY-MARZEC 1928 R.

WILNO

Treść Numeru 2-3.

Prenumerata „Brzasku": Rocznie 3 zł. 60 gr. Półrocznie 2 zł. (łącznie z przesyłką). Cena pojedyńczego numeru 50 gr.
Konto P. K. O. Nr. 80.742

BRZASK

Redaktor odpowiedzialny i wydawca
Ks. Franciszek Kafarski
Sekretarz Generalny Związku.

Adres Redakcji i Administracji:
Wilno, Metropolitalna 1. Tel. Nr. 783.

OKÓLNIK WILEŃSKIEGO ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY POLSKIEJ.

Nr. 2—3. Rok 1928 Luty—Marzec.

Stowarzyszeniom ku rozwadze!..

Narzekają ludzie na złe czasy, na zepsucie, na nieobowiązkowość, niesumienność i t. d.

No i narzekania te są i poniekąd słuszne. Ale narzekania same czasów nie naprawią — świat pójdzie dalej po tych samych drogach.

Jak weźmiesz dzisiaj gazetę — to i nic dobrego nie wyczytasz; samobójstwa, gwałty, morderstwa, kradzieże — oto co składa się dzisiaj na kronikę każdej gazety.

Gdzie szukać źródła tego wszystkiego? Dlaczego się tak dzieje?

Oj temu wszystkiemu nie co inne winno tylko **zastraszająca niewiara, brak ducha religijnego** wśród społeczeństwa. W tem tkwi całe zło, to robak, który toczy nasz naród, nasze społeczeństwo.

I stoczy nas ta zgnilizna moralna, jeśli wczas się nie obejrzymy, jeśli nie zakaszemy rękawów — a nie weźmiemy się do pracy.

Kto ma tem zapobiec? My. Na kogo najwięcej liczą? Na nas.

My młodzi w Stowarzyszeniach, my, którzyśmy przyrzekali w dniu „Święta Młodzieży" opasać zgodnym łańcuchem Kraj nasz cały i piersią młodzieńczą odeprzeć wszelkie zło, my mamy rozpocząć **walkę** z tem złem. — W jaki sposób? **Pogłębiając ducha religijnego w naszych Stowarzyszeniach**.

O pogłębienie ducha religijnego mamy się starać. Bo, jeśli tego nie będzie na nic cała praca, próżne nasze poczynania, daremny nasz trud.

A jak pogłębić ducha religijnego? Oto co w tym względzie pisze „Młody Hufiec" — okólnik Związku poznańskiego:

„Dorastająca młodzież nasza lubi podczas nabożeństwa stać pod chórem, jak najdalej od ołtarza, od ambony, albo nawet zgoła poza Kościołem. Czyżby z pokory jak ów celnik z ewangelji? O nie! A szkoda wielka. Bo chociaż nie wszystkie nauki są równo zajmujące, to jednak z każdego kazania, wykładu, odczytu możemy zaczerpnąć chociaż jedną prawdę, jedno dobre postanowienie, które może oddziałać na całe życie nasze. Wielki też jest wpływ książek, gazet i t d. Zła książka, zła gazeta tysiącom odebrała wiarę i cnotę — odwrotnie jednak dobra książka, dobra gazeta może stać się prawdziwem błogosławieństwem, pokarmem dla umysłu i serca.

Katechizm, Pismo św. „Naśladowanie" Tomasza a Kempis, niech nas wychowuje na dobrych katolików; Mickiewicz, Sienkiewicz i im podobni niech nam kształcą ducha polskiego i uczucie narodowe.

Dla książki zbrodniczej i niemoralnej najstosowniejszem jedynem miejscem jest piec.

Niektórym panom zdaje się, że duma męska nie pozwala im klęknąć u stóp Konfesjonału, by wyznać szczerze upadki i grzechy. Tchórze! Słaby tylko człowiek i tchórz boi się przynać do winy; człowiek odważny nie waha się upokorzyć przed Bogiem, a przed zastępcą Chrystusa wyspowiadać się z grzechów swoich; taka pokora jest godna każdego prawdziwego mężczyzny".

A więc do dzieła druhowie! Niech nie będzie w naszych Stowarzyszeniach nikogo, ktoby uwłaczył w czemś naszej Katolickiej idei.

My młodzież katolicka mamy w czynie okazać swą przynależność do Kościoła św. Lepiej niech nas będzie mniej, ale zdecydowanych Katolików, takich, którzy życie gotowi oddać za idee Chrystusowe.

Wiara — mocna, silna niechaj przewodzi nam w każdem nasze najmniejszem poczynaniu.

Pamiętajmy, że o i e pogłębimy ducha religijnego w Stowarzyszeniach, o tyle umocnimy naszą organizację, o tyle rozszerzymy pracę naszą!

Bez tego Stowarzyszenia niech nie marzą o rozwoju!

(jot).

Słów kilka o karności.

Coby znaczyło wojsko — gdyby każdy żołnierz robił co chciał, gdyby zamiast iść na ćwiczenie wylegiwał się na pryczy? Co byśmy o takiem wojsku powiedzieli?

Banda nie wojsko!

Czytamy w historji, że często liczebnie małe wojska — zwyciężały przeciwników kilkakrotnie większych.

Dlaczego? Bo u jednych była karność, u drugich zaś karności tej nie było.

Liczba to jeszcze mało — karność dopiero stanowi siłę.

A cobyśmy powiedzieli o takiem Stowarzyszeniu gdzie ani na jotę niema karności?

Niedługi jego żywot.

Prędzej, czy później musi się rozpaść.

Bez karności żadna organizacja się nie ostoi.

Tymczasem, tymczasem... o rety, jak mało u nas karności.

Weźmijmy chociażby sprawozdania roczne. Stowarzyszenia karne już na początku stycznia obowiązek swój wykonały.

To rozumiem — to organizacja.

Ale jest i sporo tych bezładnych zbieranin, i tych Stowarzyszeń wśród których niema karności;

Okazuje się to najdobitniej z nadsyłania sprawozdań rocznych.

A kto przyczynia się do takiego rozluźnienia w Stowarzyszeniu? Ten kto stanowi Stowarzyszenie. Członkowie.

I tutaj należy szukać źródła niekarności.

Każda druchna, każdy druch — jeżeli chce, by Stowarzyszenie rozwijało się, by nie upadło, musi bezwzgędnie **w pierwszym rzędzie być karnym**.

Hasło — bądź karnym — nie może być tylko hasłem napisanem w regulaminie — ale trzeba je wypisać sobie w sercu, w czynach okazać!

Karności, więcej karności!

(Dyscyplina).

Powodzenie w życiu zależy od nas samych.

Trzy są warunki powodzenia w życiu: **trzeźwość zapatrywań, przedsębiorczość i wytrwałość.**

Żeby osiągnąć powodzenie, musi się posiadać wszystkie te trzy zalety, nie wystarcza więc stanowczo tylko jeden z nich, albo nawet dwie.

Człowiek nie posiadający **wytrwałości** jest bezwartościową jednostką społeczką, bo nie potrafi on spełnić swoich obowiązków, swego powołania. Utkwi on na pół drogi wyczerpany, niezdolny do spełnienia swego zadania. Zadaniem zaś społecznem każdego z nas jest dać społeczeństwu najlepszą cząstkę naszej pracy.

Człowiek nieposiadający **trzeźwości sądu** jest bardziej jeszcze bezużytecznym. Bo choćby nawet posiadł wytrwałość to trud jego idzie na marne, użyty do celów niewłaściwych, a więc szkodliwych.

Człowiek pozbawiony **przedsiębiorczości** czyli inicjatywy – to kołek bezmyślny, chodzące i mówiące popychadło. Może on się przydać tylko wówczas, gdy go kto inny nakręci. jako bezmyślny wykonawca cudzych pomysłów i cudzej woli. Żyje on nie na to aby działać ale na to jedynie, aby żyć.

Młodzież przygotowująca się do życia, pilnie baczyć powinna, aby te trzy zalety: **wytrwałość, trzeźwość sądu i przedsiębiorczość,** równomiernie w sobie rozwijała. Od tego zależy jej przyszłość, jej powodzenie.

(k. p.).

WYSTAWA ZWIĄZKOWA!

Zlot.

W dniu 20 maja b. r. odbędzie się w Wilnie zlot Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej z terenu Wileńskiego Związku. Wszyscy już winni myśleć, by na ten czas zwolnić się od innych zajęć.

Nie zabraknie z pewnością żadnej druchny, żadnego druha. Wszyscy staną na zew Związku, by siłę naszą zamanifestować; wszyscy, jako orły, zlecą się ze swoich gniazd i o potędze idei Stowarzyszeniowej gwarzyć będą.

Wszystkim nam powinno leżeć na sercu, by jaknajlepiej zlot wypadł.

1) Każde Stowarzyszenie **zaopatrzy wszystkich członków w czapki związkowe.**

2) Naczelnicy (ki) wyćwiczą wzorowo i dokładnie musztrę i nauczą karności, by Druchny i Druhowie nasi wiedzieli jak iść w szeregu, jak zachować porządek.

3) Jeżeli będzie dostateczna ilość rzeczy na wystawę, urządzimy podczas Zlotu **Wystawę Związkową**.

O wystawie piszemy w innem miejscu.

4) **Każde Stowarzyszen niech nauczy się śpiewać Mszy Św. Gregorjanskiej (De Angelis)** O tem nie zapomnieć!

W tej sprawie zwrócić się do kierownika sekcji chóralnej lub do Pp. organistów.

5) **Stowarzyszenia, które mają własne orkiestry przyjeżdżają na zlot z całą orkiestrą**.

6) **Baczność sekcje chóralne!** Na zlocie odbędzie się konkurs chórów. Każde Stowarzyszenie niech już teraz zacznie opracowywać dwie jakieś pieśni czy piosenki.

Chóry, które najlepiej wykonają swoje pieśni zostaną nagrodzone.

7) Podczs zlotu odbędą się również **zawody sportowe**. Stowarzyszenia Żeńskie gry ruchowe siatkówka i palant. Stowarzyszenia Męskie—zawody lekkoatletyczne. Niechże więc już teraz Stowarzyszenia o tem pomyślą!

8) Dalej przygotowac należy monologi, krótkie wesołe sztuczki i t. d.

9. Zabrać na Zlot Sztandary.

P r o g r a m Z l o t u.

Podajemy w przybliżeniu program Zlotu.

Sobota 19 maja—Przyjazd.

Niedziela 20 maja.

1. Nabożeństwo (Podczas nabożeństwa wszyscy śpiewają mszę św, De Angelis),
2. Pochód ulicami miasta,
3. Defilada Stowarzyszeń przed władzami,
4. Uroczyste zebranie zlotowe i złożenie hołdu u stóp Matki Boskiej Ostrobramskiej,
5. Otwarcie wystawy związkowej, (jeżeli naturalnie odbędzie się wystawa),
6. Zawody sportowe,
7. Przewidziany konkurs chórów.
8. Rozdawanie nagród z zawodów, wystawy i konkursu.
9. Wieczornica.

P o n i e d z i a ł e k 21 maja.

Pielgrzymka do Kalwarji, zakończenie zlotu,

Co Stowarszysenia mają zrobić **do dnia 1 maja?**

Napisać do Związku:

1) Ile druchen, ilu druchów przyjeżdża na zlot? (Ulgi kolejowe 66°/₀ w drodze powrotnej).

2) Czy Stowarzyszenie bierze udział w konkursie chórów? Jaką rzecz będzie spiewało?

3) Czy Stowarzyszenie weźmie udział w wystawie? Co przysyła na wystawę?

4) Czy Stowarzyszeniie wezmie udział w zawodach sportowych?

Zgłosić zawodników.

Co Stowarzyszenie przygotowuje na wieczornicę?

Dużo więc roboty mają Stowarzyszenia przed Zlotem.

O tem wsystkiem należy już teraz pomyśleć i zabrać się do dzieła.

Na każdem zebraniu plenarnem, na każdem posiedzeniu Zarządu sprawa Zlotu powinna być omawiana.

Pamiętajmy, że zlot Związkowy ma być świadectwem siły i wartości naszej organizacji!

Każde Stowarzyszenie okaże na Zlocie swoją tężyznę!

Na Zlot!

Wystawa Związkowa.

Podczas Zlotu projektujemy urządzić I-szą Wystawę Związkową Zachodzi teraz pytanie, co przysłać na tę wystawę?

Oświadczamy, że każdą pracę dobrą, czy mniej doskonałą na wystawę przyjmiemy.

Żadnej pracy nie odrzucimy.

Wystawa Związkowa będzie obejmowała **dwa główne działy: męski i żeński.**

A więc co wysłać na wystawę?

1. Wzorowe prace zawodowe:

a) z przemysłu i handlu (modele, rysunki zawodowe),

b) z rzemiosła (wzorowe prace terminatorskie; buciki, dział garbarski, stolarski i t. d.

2. Przemysł domowy:

Wyroby z drzewa, tektury, koszykowe, skórzane, słomiane, blaszane i t. d. np. solniczki, pudełka, mebelki popielniczki, talerze, zabawki, wiatraczki, zwierzęta, taczki, sprzęty gospodarskie, obrazy, wycinanki, koszyki, szczotki, guziki, torebki, serwetki i t. d.

Jest więc dużo prac, które każdy druh może wykonać, albo może już wykonał.

Niech tylko każdy druh w mieście i na wsi obmyśli jakąś rzecz i postara się ją wykonać—a wystawa będzie wielka.

3 Sprawności młodzieńcze:

Rysunki, obrazki artystyczne, fotografje z życia Stowarzyszeń, mapy okolicy, zbiory przyrodnicze.

4. Wszelkie inne prace ręczne:

Zydelki piękie wykonane, skrzynki zapytań i t. d.

Dział Żeński:

a) **bieliźniarstwo,**
b) **hafciarstwo,** roboty mereżkowe,
c) **guzikarstwo,**
d) **krój i szycie,**
e) **tkaniny (kilimy, obrusy i t. d.),**
f) **introligatorstwo,**
g) **prace laubzegowe,**
h) **wycinanki i t. d.**

Komitet wystawowy w Stowarzyszeniu.

Przy każdem Stowarzyszeniu utworzy się specjalny Komitet Wystawowy, który zajmie się:

1) gromadzeniem i zbiorową wysyłką prac,

2) wypełnieniem specjalnego formularza (formularz taki zostanie przesłany).

Przesłane na wystawę przedmioty mogą być sprzedane, o ile wystawca się zgodzi, pozostają jednak one aż do końca wystawy.

Najlepsze prace z kadego działu **otrzymają nagrody**. Wszyscy zaś wystawcy otrzymają **pamiątkowe dyplomy**.

Nagrodzone przedmioty pójdą na ogólnokrajową wystawę, którą odbędzie się w Poznaniu w 1929 roku.

Niech więc każdy druh i każda druchna złoży swoją pracę na wystawę.

Dorobek swój pokażemy szerszemu społeczeństwu—i spotkamy się z należytą oceną.

Dop. Red.: Szczegółowych informacyj o wystawie udziela Związek Młodzieży Polskiej Wilno, Metropolitalna 1.

Przysposobienie Wojskowe w naszych Stowarzyszeniach.

Na mocy rozporządzenia Min. Spraw Wojsk. Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej mają prawo prowadzić Przysposobienie Wojskowe i Wychowanie Fizyczne.

W każdem więc Stowarzyszeniu Męskiem starać się trzeba założyć Przysposobienie Wojskowe. Dlaczego? W pierwszym rzedzie pobudza nas do założenia Przysposobienia Wojskowego—**miłość Ojczyzny**.

Wojna światowa wykazała, że do obrony granic i niepodległości nie wystarczy dziś tylko armia, **ale zwycięża ten naród, w którym ogół obywateli jest najlepeij przygotowany do walki.**

To też każde państwo stara się obecnie o to, aby swych obywateli także poza służbą wojskową przygotowywać na dobrych i wyszkolonych obrońców kraju.

Państwo Polskie musi w tym kierunku tem więcej działać, że granice nasze na olbrzymiej przestrzeni nie są zabezpieczone żadnemi naturalnemi przeszkodami (góry, morze, rzeki większe i t. d.).

A i sąsiadów na wschodzie i na zachodzie mamy nie do pozazdroszczenia.

Skoro jednak zobaczą oni, że naród nasz cały w jednym momencie może stanąć gotowy, wyszkolony do boju, nie odważą się nigdy na wojnę.

Stare przysłowie rzymskie zupełnie słusznie mówi: „Jeśli chcesz pokoju, przygotowuj się do wojny".

Druhowie! Stańmy więc wszyscy do szeregów Przysposobienia Wojskowego!

Niech nie będzie żadnego Stowarzyszenia, w któremby nie ćwiczono!

Ojczyzna bowiem woła nas do pracy w karnych hufcach P W.!

A dalej **dobro naszej organizacji** skłania nas do zakładania Przysposobienia Wojskowego.

W Stowarzyszeniach, które prowadzą P. W., praca rowniež inna lepiej idzie. Bo tam jest karność, jest porządek.

Ponadto Stowarzyszenia te mają prawo ubiegać się o cały szereg subsydjów w Sejmikach, w Komitetach Powiatowych W. F. i P. W., w gminach — na cele Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego.

A trzecia wreszcie rzecz, która nas pobudza do zakładania P. W. — to wzgląd osobisty.

Członkom P. W. przysługuje cały szereg przywilejów i ulg, które poniżej podajemy.

Jak założyć w Stowarzyszeniu Przysposobienie Wojskowe? Jeżeli znajdzie się chętnych conajmniej **13 druhów,** któży pragną należeć do hufca P. W. i obcwiązki połączone z tem święcie wypełniać, należy natychmiast **napisać do Komendy Związkowej W. F. i P. W.** (Wilno, Metropolitalna 1), a Komenda sprawę tę załatwi z odnośną Kadrą Instruktorską.

Ulgi wojskowe dla członków p. w.

O znaczeniu akcji pisaliśmy powyżej. Teraz podajemy komunikat Ministerstwa Spraw Wojskowowych w sprawie ulg wojskowych dla członków p. w., którym zainteresować się powinni druhowie, mający w przyszłości odbywać służbę wojskową. Brzmi on następująco:

Podaję do wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wojskowych, oceniając pracę członków przysposobienia wojskowego przyznaje peborowym (ochotnikom) w zależności od uzyskanego przez nich stopnia wyszkolenia w p. w. specjalne ulgi w czasie odbywania odbywania obowiązującej służby wojskowej, o ile ci zachowaniem się swojem, a więc dyscypliną, gorliwością w służbie, lepszemi postępami w pracy i t. p. będą na to zasługiwali.

Za osiągnięcie I-go stopnia p. w. ulgi dla dla poborowych (ochotników) z cenzusem i bez cenzusu polegać będą na:

1) udzielaniu urlopów okólicznościowych na święta,

2) dawaniu pierwszeństwa w przyjmowaniu do szkół podoficerskich, 3) przyspieszeniu awansu w szkołach podoficerskich w ramach ustawy o prawach i obowiązkach szeregowych,

4) udzielaniu zezwoleń na wyjście z koszar i przepustek w niedziele i święta już w okresie rekruckim,

5) zwalnianiu w miarę możności od cięższych robót porządkowych.

Za osiągnięcie II-go stopnia p. w. poborowi (ochotnicy) bez cenzusu oprócz ulg wyszczególnionych powyżej otrzymają:

a) w piechocie, artylerji, lotnictwie i łączności — skrócenie czasu służby o 3 miesiące. Ponadto ci, którzy ukończyli szkoły pilotów lub mechaników lotniczych, otrzymają skrócenie mechaników lotniczych, otrzymają skrócenie służby w szeregach o 10 miesięcy,

b) w saperach — skrócenie służby o 2 miesiące.

c) w saperach kolejowych i w kawalerji — ulgi jak za osiągnięcie I-go stopnia.

Poborowi (ochotnicy) z maturą, za osiągnięcie II-go stopnia p. w. otrzymują następujące ulgi:

a) w piechocie — skrócenie czasu służby o 3 miesiące,

b) w kawalerji — jak w piechocie, jeśli posiadają dodatkowy kurs jazdy konnej,

c) w artylerji, łączności, saperach i saperach kolejowych — ulgi przewidziane dla I-go stopnia przysposobienia wojskowego.

d) w lotnictwie — ulgi przewidziane dla I-go stopnia p. w., a absolwenci szkół Ligi Obrony Powietrznej Państwa — zwolnienie z trzech pierwszych miesięcy szkolenia.

Dla rezerwistów za prace p. w. ulgi zostaną określone później, po ustaleniu programu prac rezerwistów.

Ulgi powyższ będą stosowane począwszy od rocznika 1906.

Ministerstwo Spraw Wojskowych wprowadziło dla oddziałów p. w. jednolity program szkolenia, dzieląc go na dwa stopnie: pierwszy i drugi.

Każdy z tych stopni jest pewną częścią wyszkolenia wojskowego, a mianowicie: stopień 1-szy, trwający w oddziałach przysposobienia wojsk. 1 rok, daje te wiadomości, które rekrut zdobywa w wojsku przez pierwsze dwa miesiące szkolenia, a stopień 2-gi, w przeciągu 2 lat daje możność nauczenia się tego, czego uczą się żołnierze przez następne 4 miesiące służby wojskowej.

Ażeby otrzymać stopień pierwszy, trzeba po odbyciu roku ćwiczeń w przysposobieniu wojskowem, zdać odpowiedni egzamin. Ci zaś, którzy już ten stopień posiadają, otrzymują stopień drugi, jeśli przejdą przeszkolenie w odziałach przysposobienia wojskowego przez nastąpne 2 lata i zdadzą egzamin. Każde otrzymanie stopnia zapisane jest w wykazach pułkowych i w książeczkach osób członków oddziałów p. w.

Z rozpoczęciem okresu zimowego prac powinny zarządy Stowarzyszeń, tak tych, które już brały udział w akcji p. w., jakoteż i tych, które przystępują do tej pracy poraz pierwszy, zająć się szszerze i gorąco sprawą zachęcania druhów do brania udziału w p. w., w szczególności druhów w wieku od 16 do 24 lat, którzy mają pójść do wojska.

Ćwiczenia w przysp. wojsk. muszą być prowadzone według programów opracowanych przez oficera p w. tego oddziału wojskowego, w którego obrębie Stowarzyszenie ma swoją siedzibę.

Oddział wojskowy musi wyznaczyć instruktora, który będzie prowadził ćwiczenia. W Stow., w których znajdują się druhowie z ukończonym kursem instruktorskim p w., muszą ćwiczenia prowadzić ci druhowie, co zresztą należy ustalić z odnośnym oficerem instrukcyjnym.

(*Kierownik, listopad 1927 r.*).

Kalendarzyk naszych prac

w miesiącach marcu i kwietniu.

4 marzec.

Wybory do Sejmu. Zebrań żadnych w dniu tym urządzać nie wolno. Druchny i druhowie, którzy ukończyli 21 lat, mają święty obowiązek głosować.

6 marzec.

Rozpoczęcie Kursu W. F. w Wilnie.

11 marzec.

Wybory do Senatu. Zebrań żadnych również w dniu tym urządzać nie wolno.

17 i 18 marzec.

Kurs dla Zarządów w Lidzie z powiatów: Lidzkiego, Wołożyńskiego, Nowogródzkiego, Słonimskiego i Wołkowyskiego.

24 i 25 marzec.

Kurs dla Zarządów w Grodnie dla Stowarzyszeń z powiatu Grodzieńskiego i Sokolskiego: Dąbrowa, Suchowola i Nowy Dwór.

Ponadto Stowarzyszenia pamiętać muszą o urządzeniu zebrania plenarnego i posiedzenia Zarządu.

Na zebraniach tych poruszyć sprawę:

1) **Zorganizowanie rekolekcyj** przy pomocy Ks. Protektora.

2) **Przygotowanie wieczornicy wielkanocnej.**

3) **Sprawa Wychowania Fizycznego i Przysposobienie Wojskowego.**

4) **Przysposobienie rolnicze** (patrz: Kierownik, Przyjaciel i Młoda Polka z miesiąca lutego b.r.).

1 kwiecień.

Zebranie plenarne Stowarzyszeń męskich.

1) Poruszyć sprawę Zlotu („Brzask“ Nr. 2 3).

2) Ogłosić o obchodzie Wielkanocnym.

3) Rozpocząć przygotowanie do wieczornicy: „Powitanie wiosny“.

4) Przygotowanie do obchodu Świeta Narodowego (3 Maja). Wykład: **Dlaczego zajmujemy się przysposobieniem rolniczem?** (Kierownik luty 1928 r.).

8 kwiecień.

Wieczornica wielkanocna.

15 kwiecień.

Zebranie plenarne Stowarzyszenia żeńskiego.

1) Wykład: **Przysposobienie rolnicze w Stow. Żeńskich** („Młoda Polka“ luty 1928 r. i Kierownik styczeń 1928 r.).

2) Poruszyć sprawę Zlotu („Brzask“ Nr. 2-3).

3) Poruszyć sprawę przygotowań do „Święta Druchen“.

4) Rozpocząć przygotowania do wieczornicy p. t. „Powitanie wiosny“.

5) Przygotowania do obchodu Święta Narodowego (3 Maj)

6) Odczytać „Ogłoszenie Związku“ z 4 N-ru „Brzasku“.

22 kwiecień.

Zebranie plenarne Stow. Męskiego.

1) Wykład: **Wychowanie Fizyczne i Przysposobienie Wojskowe w Stowarzyszeniach** („Brzask“ marzec i kwiecień 1928 r).

2) Sprawozdanie Kółka oświatowego i teatralnego o przygotowaniach do obchodów: „Powitanie wiosny“ i „Święto Narodowe“.

3) Komunikaty Kółka Wychowania Fizycznego. (Jeżeli takiego Kółka niema: Omówienie sprawy założenia Kółka Wych. Fizycznego).

4) Raport naczelnika o stanie Przysposobienia Wojskowego.

5) Odczytać „Ogłoszenia Związku“ z 4 N-ru „Brzasku“.

29 kwietnia.

Zebranie plenarne Stowarzyszenia Żeńskiego.

1) Wykład: **Apostolstwo dobrej sprawy** (Kierownik styczeń 1928 r.).

2) Jak idą przygotowania do obchodów: „Święta Narodowego“, „Powitania Wiosny“ i „Święta Druchen“.

3) Co Stowarzyszenie już zrobiło i co ma jeszcze zrobić łącznie ze Zlotem.

4) Poruszyć sprawę założenia Kółka Wychowania Fizycznego.

5) Wystawa Związkowa.

Podaliśmy kalendarzyk na miesiąc marzec i kwiecień.

Kalendarzyk ten może być zmieniony i dostosowany do miejscowych warunków. Punkta zakreślone powyżej Zarządy wykorzystać muszą do programu pracy. Należy tu jeszcze zaznaczyć, że przed każdem zebraniem plenarnem winno się odbyć posiedzenie Zarządu, na którem ułożony zostaje szczegółowy porządek zebrania plenarnego

Ponadto na posiedzeniach Zarządu zawsze powinna być pogadanka lub czytanka. (Źródła: „Kierownik“, „Brzask“, „Przyjaciel“, „Młoda Polka“).

Jak widzimy w miesiącu kwietniu Stowarzyszenia mają na głowie przygotować cały szereg obchodów i wieczornic. Kto ma to przygotować i skąd czerpać materjał?

Jeżeli w Stowarzyszeniu jest Kółko Oświatowe i teatralne — to wówczas Kółka te dzielą między sobą obchody — i przygotowują je. Na zebraniach komunikują tylko co już zrobione.

W tym wypadku Zarząd zajmuje się tylko techniczną stroną urządzenia obchodów (sala, dekoracja, scena, ławy, zaproszenia, bilety i t. d.).

Jeżeli zaś Kółek takich w Stowarzyszeniu niema — to już nieco gorzej, bo na Zarząd spada cały ciężar zorganizowania obchodów. A materjał? Składnica Związkowa na zapotrzebowanie wszystko Wam nadeszle. Specjalne książeczki z bibljoteczki wieczornicowej zawsze są na składzie.

Ponadto pamiętać należy, że najważniejsza praca w miesiącach marcu i kwietniu to: **przygotowywanie się do Zlotu i Wystawy Związkowej.**

OGŁOSZENIA ZWIĄZKU.

1. **Sprawozdanie roczne.** Sporo jeszcze Stowarzyszeń nie wypełniło obowiązku i nienadesłało sprawozdań. Przypominamy jeszcze raz, że sprawozdania należy natychmiast przysłać do Związku. Stowarzyszenia, które sprawozdań nie nadeszlą do **dn a 15 marca b. r.**, uważać będziemy za rozwiązane.

2. **Kurs Oświatowo - Instruktorski.** Na początku marca rozpocznie się 4-ro tygodniowy Kurs Oświatowo-Instruktorski. Stowarzyszenia o Kursie otrzymały specjalne okólniki. Zgłozesnia na Kurs należy przesłać najpóźniej do dn. 1 marca b. r.

3. **Komenda Związkowa.** Z dniem 15 stycznia b. r. objął kierownictwo P. W. i W. F. w Komendzie Związkowej p, major kawalerji w stanie spoczynku Aleksander Domaradzki.

4. **Baczność sekretarki i sekretarze!** Jeżeli chcecie żeby o Waszem Stowarzyszeniu wiedzieli wszyscy — to przysyłajcie do „Brzasku“ opisy ze swego życia. Czy to więc akademja, czy przedstawienie, czy uroczystość jakaś—wszystko powinno się znaleźć na łamach „Brzasku“.

5. **O zmianie Zarządów** Istnieje rozporządzenie Pana Prezydenta Rz-litej, które każe o każdej zmianie w składzie Zarządu donosić odpowiednim Urzędom W związku z tem polecamy wszystkim Stowarzyszeniom przesłać do Związku natychmiast następujące dane:

1) Skład nowego Zarządu z podaniem wieku i adresu.

2) Skład obecnego Patronatu z podaniem adresu i funkcyj jakie pełnią członkowie Patronatu w Stowarzyszeniach.

6. **Kursy dla Zarządów.** Związek powiadamia wszystkie Stowarzyszenia z terenu powiatów: **Lidzkiego, Wołożyńskiego, Słonimskiego, Nowogródzkiego i Wołkowyskiego,** że Kurs dla Zarządów odbędzie się **w Lidzie** w dn. **17 i 18 marca** b. r.

Kurs zaś dla Zarządów pow. Grodzieńskiego odbędzie się **w Grodnie** w dniach **24 i 25 marca** b. r

Na Kursie z każdego Stowarzyszeniapo winno być 2 członków Zarządu: Prezes(ka) i jeszcze jeden z członków (kiń) Zarządu.

Zgłoszenia na Kursy dla Zarządów należy przesłać do dnia **1 marca** do Związku.

Specjalne powiadomienia Stowarzyszenia jeszcze otrzymają.

7. **Sprawa czapek i odznak.** Przypominamy Zarządom, że czapki Stowarzyszeniowe należy nosić takie, jakie są przepisane.

Nie wolno więc naszywać sobie najrozmaitszych niepotrzebnych dodatków. Odznaki wolno nosić tylko członkom. Z chwilą, gdy członek wystąpi lub zostanie wykluczony ze Stowarzyszenia, prawnie zabronionem mu jest noszenie wszelkich odznak Stowarzyszeniowych.

8. **Z ot Ogó nozwiązkowy.** Zlot wszystkich Stowarzyszeń z terenu Związku Wileńskiego odbędzie się w **dn. 20 maja r. b.**

9. **Zjazdy Delegowanych.** Zjazdy Delegowanych odbędą się w tym roku oddzielnie.

Prawdopodobnie odbędą się one w sierpniu. O terminie jeszcze powiadomimy.

10. **Rekolekcje.** Każde Stowarzyszenie ma obowiązek urządzić w Wielkim Poście rekolekcje. W tej sprawie należy porozumieć się z Ks. Ks. Protektorami.

11. **Święto Druchen.** Stosownie do uchwały Rady Naczelnej „Święto Druchen“ w bieżącym roku odbędzie się w dn. 27 maja (Zielone Świątki).

Z ŻYCIA OKRĘGÓW

Uchwały Żeńskiego Wileńskiego Patronatu Okręgowego.

Na posiedzeniach miesięcznych Wileńskiego Patronatu okręgowego uchwalono między innemi w dn. 7/XI 27 r. w sprawie sztandaru co następuje:

1) Każde stowarzyszenie ma swoją sztandarową. Sztandarową **stałą** niosącą zawsze sztandar, jest sztandarowa najstarszego stowarzyszenia. Wrazie jej nieobecności, niesie na pochodach sztandar sztandarowa następnie powstałego stowarzyszenia i t. d. aż do końca.

Na pochodach ustawiają się stowarzyszenia według kolejności swego powstawania, zapisanej w księgach Związku, Czyli, że zawsze idzie za sztandarem jako pierwsze—najstarsze stowarzyszenie, a ostatnie najmłodsze, bez względu która sztandarowa niesie sztandar, co jest zmienne a **kolejność stawiania się stowarzyszeń niezmienna**. Jako asystentki przy sztandarze pójdą dwie po jednej z każdego stow., zaczynając od końca.

2) Sztandar Okręgu Wileńskiego przechowywać się ma i zostawać w zawiadywaniu przewodniczącej Okręgu i bez jej wiedzy nie ma być nigdzie noszony.

3) Kolejność powstawania stowarzyszeń i ustawiania się ich na pochodach według Ksiąg Związku następna:

1) Stow. im. „Młoda Polka",
2) Stow. im. „Królowej Jadwigi",
3) Stow. im „Św. Teresy",
4) Stow. im. „Marji Konopnickiej",
5) Stow. im. „Wandy Malczewskiej",
6) Stow. im. „Św. Kingi" (z Kalwarji),
7) Stow. im. „Zofji Chrzanowskiej",
8) Stow. im „Elizy Orzeszkowej".

O ile obecne na pochodzie Stow. im. „Chrystusa Króla" z N.-Wilejki, to idzie na drugiem miejscu, tuż za „Młodą Polką", bo powstało zaraz po niej w r. 1924.

Na posiedzeniu powyższem były obecne i zatwierdziły powyższe uchwały następne patronki i patronowie: p. Buczyńska (od Św. Teresy), ks. Maciejowski (od M. Konopnickiej), p. Niementowiczówna (od W. Malczewskiej), p. Karczewska (od Elizy Orzeszkowej) p. Marysińska („Chr. Króla" z N.-Wilejki), p. Wład. Życka (od Stow. „Młoda Polka"), czyli 6 patronek z 9-ciu. Z tych dw.e: p. Moniuszkówna i p. Frydówna—usprawiedliwiły się z nieobecnośc.i

——

Na posiedzeniu Wil. Patronatu Okęgowego Żeńskiego z dn. 9 stycznia 1928 r. na wniosek p. Niementowiczówny uchwalono poruszać w pogadankach z druchnami sprawę zachowywania się młodzieży żeńskiej i męskiej wobec siebie, oraz te same tematy zaproponować młodzieży męskiej do rozważenia.

Na wniosek zaś p. Moniuszkówny uchwalono zakładać kółka literackie przy stowarzyszeniach, które ich nie mają, a to w celu wspólnego czytania i zdawania przez druchny sprawy z przeczytanych rzeczy. na zebraniach. To przyczynia się do wyrabiania mówczyń, których nam brak.

W. Ż.

Okręg Sokólski.

Na początku lutego b. r. odbył się w Sokółce trzydniowy Kurs dla Zarządów.

Na kursie urzestniczyło 45 członków Zarządów z całego powiatu.

Otwarcie Kursu dokonał dokonał Prezes Patronatu Okręgowego Ks. Dziekan A. Bokszczanin.

Z ramienia Wil. Związku Młodzieży Polskiej prowadzili Kurs p. p. Kazimierz Jędrychowski i Antoni Bohdziewicz.

Okręg Lidzki.

W dniach 17 i 18 marca odbędzie się w Lidzie Kurs dla Zarządów Okręgu Lidzkiego.

W b. m. został uruchomiony w Stow. Młodz. Polskiej w Zdzięciole Kurs Koszykarstwa.

Okręg Grodzieński.

W dniach 24 i 25 marca odbędzie sie w Grodnie Kurs dla Zarządów Okręgu Grodzieńskiego.

Czy o wystawie Związkowej mówiliście już na zebraniach?

K R O N I K A

Z życia Stowarzyszeń.

Stow. Młodz. Polskiej w Reszkowcach par. Różanostocka.

Chcę również podzielić się ze Związkiem, naszą dotychczasową działalnością. Otóż do Stowarzyszenia naszego, stale napływa większa ilość członków, tak że w dniu dzisiejszym członków czynnych mamy 38 (mężczyzn) i 17 (dziewcząt) które stanowią chwilowo zastęp Stowarzyszenia Żeńskiego w Różanym-Stoku. Członków wspierających 10. Członków honorowych 8. Stowarzyszenie w dniu 5 stycznia b. r. urządziło opłatek. Uroczystość powyższa wypadła bardzo imponująco, przy udziale wszystkich członków czynnych Ks. protektora, proboszcza parafji Różanostockiej, ks. Langera, prefekta szkolnego, patrona Stowarzyszenia i pań patronek zastępu Żeńskiego t. j. p. naucz. Eugenji Mozlerówny i p. Eugenji Starzyckiej. Uroczystość odbyła się w lokalu szkolnym, przy oświetlonej, pięknie ubranej choince. Na uroczystość złożyły się: piękne przemówienie Ks. protektora, patrona i prezesa Stowarzyszenia, herbata z ciasteczkami, opłatek, deklamacje i odśpiewanie kolend. W dniu 2 lutego b. r. całe Stowarzyszenie przystąpiło gremjalnie do Spowiedzi i Komunji Świętej, przy Mszy Św. odprawionej na intencję Stowarzyszenia. Po skończonej Mszy Św. którą odprawił Ks. Protektor, młodzież udała się na herbatę a potem odbyła się wspólna fotografja Stowarzyszenia przy sztandarze, ufundowanym własną pracą i kosztem. Po powrocie do domu, odbyła się loterja fantowa, która dała czystego zysku 34 zł. Dzięki ofiarności jednego z druhów Adolfa Walęcieja, Stowarzyszenie ma tymczasem ładny lokal, w mieszkaniu tegoż druha. Obecnie Stowarzyszenie pracuje nad wystawieniem 2 komedyjek. Jednym słowem, zapał młodzieży jest wielki, oby Bóg dał im tylko dużo wytrwałości w tak owocnie rozpoczętej pracy!

St. Starzycki

Dop. Red. Dzielne Reszkowce! Takie młodziutkie Stowarzyszenie, a już tak praca idzie! Trzymajcie się tak dalej!

Stow. Młodz. Polskiej w Ejszyszkach.

Miłe, piękne, i nigdy niezatarte wrażenie w naszej pamięci pozostawił wieczór 1 stycznia 1928 roku. W dniu tym Młodzież Stowarzyszona męska i żeńska obchodziła po raz pierwszy od chwili założenia obu Stowarzyszeń uroczystość tradycyjnego łamania się opłatkiem.

O godz. 5 wieczór w pięknie udekorowanej sali parafjalnej zebrali się druchny i druhowie, przybyli również: Ks. Dzekan Bolesław Moczulski—protektor obu Stowarzyszeń, ks. Adolf Grodzis—patron Stowarzyszenia Męskiego, członkowie wspierający, sympatycy Stow. Mł. Pol. oraz zaproszeni goście.

Ks. protektor Bolesław Moczulski w krótkiem, lecz treściwem przemowieniu wyjaśnił znaczenie opłatka, jako symbolu miłości i jedności Chrześcijańskiej. — Po czem nastąpiło łamanie się opłatkiem. Po wzajemnych z serca płynących życzeniach i spożyciu opłatka chór mieszany obu Stowarzyszeń pod kierownictwem p. Ludwika-Bolesława Góraka — kierownika szkół gminy Ejszyskiej odśpiewał kilka kolęd (na 3 głosy) m. in. „Tryumfy", „Przybieżeli do Betleem pasterze", „Gdy się Chrystus rodzi" i t. d.

Zaznaczyć należy, że Stowarzyszenia dzięki współpracy p. Góraka organizną chór Kościelny, którego od kilkunastu lat w parafji Ejszyskiej nie było.

Po odśpiewaniu kolęd przemawiał ks. Adolf Grodzis — patron S. M. P. męskiej, który w swem przemówieniu podkreślił potrzebę i znaczenie jedności i solidarności w Stowarzyszeniach młodzieży.

Potem zasiedliśmy do wspólnej „Herbatki", w czasie której Dh Stanisław Więckeiwicz — prezes Stowarzyszenia Mł. Polskiej odczytał życzenia Związku Wileńskiego i Związku Lubelskiego Mł. Pol., przyczem wzniósł toast na cześć Zjednoczenia, Związków i Stowarzyszeń Katol. Młodz. Pol. podchwycony prze zebranych.

W czasie „Herbatki Druhowie również urządzili cały szereg niespodzianek, czem zachwycony członek wspierający S. M. P. męskiej p. Stefan Majewski — wójt gminy Ejszyskiej, wyrażając swe uznanie dla S.M.P. m. i żeńsk. przyrzekł wyasygnować na rzecz Stowarzyszeń pewną sumę pieniężną (według zapewnienia p. wójta 1000 złotych a może i więcej), oraz w swoim czasie obiecał dać dla S. M P. „Ognisko" i plac do zabaw i ćwiczeń.

— — — — — — — — —

Po „opłatku" goście oraz druchny i druchowie przszli do innej sali, (w domu druchny Marji Zacharewskiej, sekretarki S, M. Polek). gdzie pod okiem patronatów bawiono się i tańczono do godz. 10.30.

— — — — — — — — —

Jedyną niemiłą niespodzianką był kamień rzucony w okno mieszkania p. Góraka, mieszkającego w tymże domu p. Zacharewskiej. Kamień ten na szczęście nie ugodził nikogo. Sprawcy narazie nie wykryto. Istnieje przypuszczenie, że jest to wybryk jednostek wrogo usposobionych względem Stowarzyszeń Młodzieży.

Dh. St. Więckiewicz
wice-prezes.

D o p. R e d.: Brawo, Stowarzyszenie Ejszyskie! Idźcie tak dalej pod opieką swego Ks. Protektora. Na trudności i przeszkody nie zważajcie! Stańcie się wzorem dla całego powiatu!

———

Każdy Druh powinien należeć do P. W.

Dzieli się z nami wiadomością o swojej pracy **Stowarzyszenie Młodych Polek w Trokach.**

Zebrań plenarnych odbyły druchny 14. Obecnych, na zebraniach przeciętnie bywało do 20 druchen.

Zebrania plenarne prowadzone były według wzorowego porządku.

Na każdem zebraniu był wykład i pogadanka religijna.

Bogate bywały także zawsze urozmaicenia.

Uroczystości religinych było 5.

Poza tem cały szereg obchodów i wieczornic.

Stowarzystenie jak widać pracowało nieźle, ale mogłoby jeszcze lepiej pracować, gdyby była większa chęc do pracy wśród samych druchen. Skarży się Zarząd w sprawozdaniu na brak karności, skarży się rowniez i na to, że wśród druchen ma sporo specjalistek do malowania wszystkiego i wzystkich na czarno, nigdy z nizego niezadowolonych i na wszystko narzekających i sarkających.

Ale jest i dużo dobrych druchenek, które są nadzieją, że praca pójdzie w nowym roku dobrze, że Stowarzystzenie rozwinie się przy poparciu dzielnego naszego Patrona Ks. Piotra Wieliczki.

M. Wojtkiewiczówna sekretarka. *Z. Weranisówna* prezeska.

Dop. Red. Trzymajcie się mocno dobre druchenki! A leniuchów i niechętne przykładem dobrym zawstydźcie i pociągnijcie ku wyżynom!

101

Oto już tyle jest Stowarzyszeń Męskich! Druhowie! Nie tracić nadziei! Jest nas coraz więcej! Jeżeli tylko pracować będziemy według wskazań regulaminu naszego, stworzymy siłę — której nic nie zmoże!

Dalszy ciąg Łańcucha prasowego podamy w następnym numerze.

Czy wiecie, że Zlot odbędzie się w dn. 20 maja?

SKRZYNKA ZAPYTAŃ.

Jak należy pisać korespondencję do Związku?

Szczegółowo tę sprawę omąwiamy na Kursach dla Zarządów. Teraz tylko zaznaczymy, że, pisząc do Związku, należy wziąć pod uwagę 4 działy:

1) Sekretarjat Generalny,
2) Komenda Związkowa W. F. i P. W.
3) Składnica Związkowa,
4) Redakcja „Brzasku".

Często się zdarza, że w jednej i tej samej korespondencji są sprawy do wszystkich działów Związku. To sprawia naturalnie trudność pewną w załatwieniu.

Dlatego też pisząc do Związku, nie koniecznie trzeba wysyłać do wszystkich tych 4-ch działów korespondencje w oddzielnych kopertach, ale **należy sprawy odnoszące się do poszczególnych działów, umieszczać na oddzielnych kartkach i wysyłać w jednej kopercie.**

1) Sekretarjat Generalny załatwia wszelkie sprawy organizacyjne. (Kursy. Zloty, rejestracja, instrukcje najrozmaitsze i t. d.).

2) Komenda Związkowa W. F. i P. załatwia wszelkie sprawy związane z Wychowaniem Fizycznem i Przysposobiem Wojskowym.

3) Składnica Związkowa załatwia wszelkie zamówienia (komedyjki, bibljoteczki, odznaki. dystynkcje i t. d.).

4) Redakcja „Brzasku" przyjmuje korespondencje z życia Stowarzyszeń.

Ponieważ korespondencje te idą do druku, należy pisać tylko na jednej stronie kartek, drugę stronę zastawiać czystą.

Odpowiedzi Redakcji.

Druh (Siemiuny) Wiersza niestety umieścić nie możemy. Przykro nam bardzo, że druhowie w Stow. G. nie umieją się bawić, że niema karności u nich. Jeżeli tak dalej będzie, to nie długi żywot ich stowarzyszenia.

P. St. Starzycki. (Reszkowce) Przesłaną korespondencję umieszczamy w niniejszym numerze. Prosimy o częstsze wiadomości z życia Stow. a zawsze chętnie umieszczać będziemy.

KOMUNIKAT O RADJO.

W każdą środę co dwa tygodnie o godz. 16 min. 40 pracownicy Związkowi wygłaszają pogadanki i komunikaty.

Odbito czcionkami tłoczni „Znicz" w Wilnie.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.